

e). Ezek a korálletek orgonára készültek. Legjobban pedállal játszhatók. Ilyenkor jobbkézzel játszuk a szoprán és alt szólamot, balkézzel a tenort, és pedálon játszuk a basszus hangjait. Helytelen és felesleges a basszust pedállal és kézzel is játszani!

E leletek azonban csak manuálon is jól játszhatók. Ilyenkor a következőképpen oszlanak meg a szólamok a két kéz között: Szoprán és alt jobbkézzel, tenor és basszus balkézzel játszandó. Ahol a balkéz a basszus mellett nem éri el a tenor hangjait is, ott a tenor szólamot átveszi a jobbkez, vagy a basszust egy oktávval feljebb helyezük.

Néhány szó még a kántori szolgálatról

Istentiszteleti életünkben jelentős helyet foglal el az ének és a zene. Istentiszteleti életünk felelős vezetője, irányítója minden tekintetben a gyülekezet lelkipásztora. Az ő irányítása alatt az istentiszteleti éneklés-zenélést megszervezni, hozzáértéssel vezetni és kivitelezni a kántor feladata. Felelősségteljes szolgálat ez. Az istentiszteletet látogató hívek be tudnak-e kapcsolódni az éneklésbe vagy sem, jól érzik-e magukat az istentiszteleten, vagy pedig unják és szégyellik azt, amit az egyházi zene nyújt számukra, - nagy mértékben a kántor szolgálatától függ. A kántor akarva, nem akarva neveli, vagy rombolja hívő népünk zenei ízlését; hívogatja a híveket, vagy elriasztja őket az istentiszteletről; játékával örvendezésre, békességre, ahítatra segíti a templomban ülőket, vagy úgy felborzolja idegeiket, hogy akarata ellenére se tudjanak elcsendesedni az Ige hallgatására és Isten imádására.

A zenének is megvannak a maga szerkesztési ("helyesírási és fogalmazási") szabályai. A kottaolvasás, a helyes zenélés és hangszereken való játék megtanulása nem valami ördöngösen nehéz feladat, amelyre csak kiváltságos képességű egyének lennének alkalmasak, hanem mindenek előtt rendszeres, szorgalmas gyakorlás eredménye, amellyel a legtöbb ember képes elérni, ha ráfordítja a szükséges időt. Már pedig aki kántori szolgálatot vállal, az nem csak a vasárnapi istentisztelet alatti billentyű-nyomogatásra vállalkozik, hanem az egyik legszebb, legnemesebb szolgálatra: az Isten dicséretét és magasztalását akaró gyülekezet énekét irányítani és előmozdítani. Istent nem szabad hanyagul, felkészületlenül dicsérni. Mindez a kántorra

nézve azt jelenti: hogy ő naponként leül hangszere mellé gyakorolni, hogy ő minden egyes istentiszteletre felkészül! Előkészíti azt a zenét, amivel irányítani és segíteni kívánja a gyülekezetet abban, hogy Istent méltóképpen magasztalhassa.

Az énekkar szervezése, vezetése, az énekek tanítása, istentiszteleti rendünk "vákuumainak" harmóniával való megtöltése (pl. bevonuláskor, kivonuláskor, vagy amikor a liturgus az oltártól a papi padba megy stb.) mellett kántoraink legfontosabb feladata: a gyülekezeti éneklés vezetése. Az orgona nem egyszerűen kíséri, nem aláfesti gyülekezeti énekeinket, hanem vezeti a gyülekezetet ebben az éneklésben. Gyülekezeti énekeink vezetése pedig az intonációval kezdődik, amelyet gondosan elő kell készíteni. Az intonációban mindenki által felismerhető módon meg kell jelenjen az ének kezdő sora, a kántor megadja vele a hangot, amelyből a gyülekezet majd énekelni kezd, de megadja ezzel az ének tempóját és hangulatát is. Ugyanis nem minden énekünket kell egyforma gyorsan, illetve lassan énekelni. Tartalmuktól, jellegüktől függően némely énekeket lendületesebben, örömléjesebben énekelünk, másokat lassabban, bánatosabban. A kántor feladata ránevelni a gyülekezetet úgy énekelni, hogy összhangban legyen azzal, amit énekel.

Idé tartozik a regisztrálás kérdése is. Gyülekezeti énekeink orgonakíséretét általában 8' + 4' alapregiszterekkel játszuk a manuálon, a pedálon pedig 16' + 8' (+ 4') pedálkopolával. Mindig a gyülekezet nagyságától és az ének tartalmától függően válogatjuk meg a bekapcsolandó regisztereket.

Az énekek után rövid utójátékok szokunk játszani. Ez esetenként lehet hosszabb vagy rövidebb, sőt el is maradhat. Az utójátékot ugyancsak gondosan elő kell készíteni!

Ha a kántor nem járatos megfelelőképpen az összhangzattani ismeretekben, jól teszi, ha az intonáció, illetve az utójáték helyett a korálletet kezdő, illetve befejező sorát (sorait) játsza.

Ezekkel a gondolatokkal, abban a reményben bocsátom egyházunk és kántoraink rendelkezésére ezt a korálkönyvet, hogy az valamennyiünk öröme, gyülekezeteink épülésére és Isten dicsőségére fog szolgálni.

Kolozsvár, 1968. január havában.

Kovács László-Atila,
a szerkesztő